

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bibliotheca Rhetorum

In Quo Orationes Sacrae, & Panegyricae

Le Jay, Gabriel François

Ingolstadij, 1726

In festo Sanctorum Omnium. Oratio I.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71028)

IN F E S T O
S A N C T O R U M O M N I U M .

O R A T I O P R I M A .

Sancti estote. Levit. 11. cap.

Quam luctuoso Sanctitatis fato fieri dicam, Auditores, ut, cum tam multis sacrarum Literarum testimoniis gravissimum illius consecrandæ præceptum esse constet, tamen sic ab ea exercenda plerique mortalium refugiant, quasi vel in paucos lata lex, vel etiam in nullos esse videretur? Quod enim genus hominum, ut vivitur, qui flexus ætatis, quæ vitæ conditio est, quibus suæ non sint, eademque, si singulos audias, causæ legitimæ, propter quas Sanctitatis jugum aut omnino detrectare, aut certè magna ex parte declinare se posse existiment?

At quoniam neque hujus loci est, neque per ipsas temporis angustias licet, alios post alios aggredi, & quas quisque afferat adversus Sanctitatem præjudicatas opiniones, singulatim confutare; eos mihi limites præscribam, Adolescentes Christiani, ut, illis prætermittis, quæ ad cæteros hominum pertinent, quædam tantum prosequendæ Sanctitatis impedimenta, quæ circumferuntur passim à vobis, diligentius excutiam, & inania esse ac nulla planè aperteque demonstrarem. Est enim ad perniciem suam ingeniosa magis, quàm dici queat, vestra hæc ætas in

contendendis consueñdisque variis nominibus, quorum obtentu Sanctitatis labores subterfugiat.

Alii diffidentes plùs æquo viribus non firmo satis ac forti animo instructam Juventutem putant, ut, vel depravatos, quibus illa jam tum conficitur, animi motus continuò refrænare, vel asperitates atque molestias, quibus Sanctitatis via consita est, superare possit. Alii Sanctitatem ajunt opus esse maturioris cujusdam ac superioris intelligentiæ, ad quam ne aspirare quidem teneræ mentis imbecillitas debeat. Alii cum magna atque ardua exigi arbitrentur ab eo, qui per sanctiorem vitæ normam placere Deo velit, Adolescentiam defendunt exiguis plerumque ac nullius pœnè momenti rebus totam contineri. Alii, quia sunt in eorum consortio positi, qui severioris pietatis ac strictioris disciplinæ leges ventilare ac cavillari solent, durius æstimant conflictari cum ejusmodi ingeniis, eorumque cavillationibus ac jocis esse obnoxios. Alii denique conficii levitatis atque inconstantia, quæ Junioribus vulgò adhærescit, frustra eos esse jactitant, qui præmaturæ atque intempestivæ Sanctitatis studio correpti eam ineunt vitæ formam, à qua, peractis demum studiis, & factâ rerum conversione, postmodum recedere necesse sit.

Hæc sunt, opinor, Adolescentes Christiani, quæ Juvenum bona pars inertia atque socordia suæ tanquam velamen quoddam obtendunt; his speciosis freti ratiunculis validissimas quasque virtutis ac Sanctitatis incitationes eludunt. Quæ si omnia elevare uno verbo ac confutare velim, sufficiat mihi ostentare vobis innumerabilem illam Sanctorum multitudinem, quos, ad inflammandos amore Sanctitatis hominum animos, nostris hodie oculis sancta mater Ecclesia subjicit.

Quàm multi enim se offerunt, inter fortunata beatarum mentium agmina, juvenes vobis ætate pares.

res.

res, qui Sanctitatis gloriâ inferiores nemini, proximi folio divinæ Majestatis assistunt. Video, qui ingentiam pueritiæ imbecillitatem obliti quodammodo, & inter acerbissimos cruciatus fortes invictique cum acerrimis Religionis Fideique defensoribus de constantiâ laude certarent. Video, qui rudi atque inculto literis ingenio, recondita quæque cœlestis doctrinæ mysteria pervidère. Video, qui iisdem illis, quibus quotidie defungimini vitæ communis officii, ad altissimum Sanctitatis gradum pervenerunt. Video, qui positi in medio nationis pravæ, sic in suscepto semel religiosioris vitæ proposito perstitère, ut neque improborum jocos aut ludibriis dejici, neque blanditiis emolliri potuerint. Denique video, qui ex isto scholarum umbraculo, ex ista strictiore disciplina in apertam lucem & liberiore vitæ campum progressi, inter gravissimas tentationum oppugnationes illibatam usque morum innocentiam retinuerunt.

Nam quid ego hîc Agathas, Agnetes, Celfos, Aloysios, Stanislaos, Bercios, Rufinos, Ubaldinos aliosque quamplurimos, notissima vobis nomina, laudare aggrediar, qui ætatem hanc vestram incredibilem fortitudine, pietate singulari, integritate morum, eximie sanctitatis excellentiâ commendârunt. In tanta tot illustrium exemplorum luce quis locus esse possit illis præjudiciis, quibus adversus Sanctitatis incitamenta plerique abutuntur? Quas objiciant difficultates tam insuperabiles, quas non senserint illi, & divinæ gratiæ præsidio non vicerint. Huic tamen argumento, cujus vim nemo vestrum non videt, supersedere in præsentia velim. Venio ad excutienda diligentius, quæ obtenduntur à vobis Sanctitatis impedimenta, & nullo proposito rerum dicendarum ordine, illa, ut se se offerent, sic arripiam, & quàm sint inania ac nulla, demonstrabo.

A s

Non

4 O R A T I O N E S

Non habet, ut vobis quidem videtur, vestra hæc ætas firmitatis satis atque roboris, ut stare possit contra difficultates, quibus consistam fingitis Sanctitatis semitam? Itane porro est Adolescentes Christiani? huc cæne animum vestrum induxistis? Videte, amabo, quàm præpostera isthæc excusatio sit, quàm injuriosa in vosmet ipsos, quàm aliena ab ea opinione, quam haberi de vobis ambiciosius affectatis? Quæ enim pars est ætatis ulla ad audendum quidlibet alacrior, ad perrumpendos obices paratior, ad subeundos gravissimos periculorum casus Juventute confidentior? Postquam semel ab erudito scholarum pulvere, & ludicris ingenii doctrinæque certaminibus ad veras crudioresque pugnas vos transstulit natalium splendor, & insita optimo cuique virtus; egæne stimulari ætatis vestræ socordia, an potius audacia refrænari? Imò, quid tam operosum est, tam invium, tam plenum periculis, quod Juvenum ardor non ambiat, non occupet, non præripiat? Lacesendus hostis in propugnaculis? oppugnandæ inaccessæ moles repetitis assultibus? perrumpendi disturbandi que densissimi hostium cunei? Illuc Juventutis totius flos lectissimus nudis pectoribus, rejectis galeis, crepitante nequicquam auribus æratâ grandine, irrupit, emicat, volat: igne, ferro, manu, vi cautes asperas, munitos aggeres, proruit, dissipat, everit; hostem aggreditur, vincit, fugat, stationes occupat! Standum advertus hostis ingruentis impetum? excipiendus ac subeundus cannarum catapultarumque hinc atque inde furentium fragor? quis movere gradum de vestigio, quis claudicare vel retorquere oculos, quis demonstrare vel levissimam timoris significationem non erubescat? Cadunt à dextris & à sinistris percussi globulis igneis focili? sufficiunt alii continuo, qui morientium locum subeant ac virtutem. Minuuntur ac perturbantur ordines eorum multitudine, qui corruunt? Redintegrat.

tegrantur illico ac restituntur. Eadem in omnibus confidentia, constantia par, similis magnanimitas!

Quid reliquos enumerem militiæ labores atque incommoda? Versari ferè semper in castris, in pugnis, in obsidionibus? Vestitus asper, tenuis victus, rarus somnus, frequentes vigiliæ, humi cubitus? Istæ hæc ludi sunt & oblectamenta Juventutis, ad quæ tam lætos, tam alacres, tam exultantes animis convolare videas, quàm si ad ludicram atque umbratilem palæstram diverterent. Tales enimverò vos quotidie probamus, tales miramur atque obstupescimus; cur eosdem in divino obsequio non liceat experiri? Fortes, indefessi in gravissimis bellorum casibus, cur in levissimis Sanctitatis exercendæ obstaculis mollescitis?

Quid hoc dicemus esse, Deus immortalis? An terrenis regibus, quàm tibi, præstaret famulari? tunc vel in redamando fidelis minùs, vel in munerando minùs liberalis ac magnificus existeres? ô cæcitas, ô pudor, ô stoliditas humanæ mentis, inquiebat olim vir sanctissimus! *Promittit mundus temporalia & parva, & servitur ei aviditate magnâ; promittit Deus magna & aterna, & torpescunt mortalia corda!* Vigilabit adolescens Christianus dies noctesque, parcè vivet, duriter se habebit, fame, siti conficiet se se, ut incertam, fragilem, perituramque brevè fortunam paret; ut stabiles, incorruptas, immortalesque divitias consequatur, inanes difficultatum umbras expavescet! Nihil tam arduum, tam laboriosum, quò non evolet, si fallacis gloriolæ spes affulserit; animi verò motus effrænes coërcere gravabitur, ut æternum gloriæ pondus acquirat! Gratiam Principis, commendationem nominis ac laudem mille periculorum casibus ultrò redimet; Dei ipsius favorem ac benevolentiam brevis alicujus molestiæ pretio non compensabit! Nolite igitur vestram in

con-

consectanda virtutis ac Sanctitatis semita socordiam
 futili infirmitatis nomine prætexere, quos in exan-
 landis operosis quibusque laboribus, quoties vel of-
 ficii, vel gloriæ, vel humani obsequii ratio postu-
 lat, tam fortes constat esse, tam invictos.

Nunc ad alium venio, quem obtendere Juvenes
 solent, Sanctitatis obicem. Nam quis nostrum, in-
 quiunt, abdita Religionis mysteria pervidere, quis in
 rerum cœlestium contemplatione versari hâc ætate
 nostrâ possit? Nondum desæcata fati ab infantia te-
 nebris ratio est; nondum iudicio maturitas, consilio
 prudentia, ingenio vis sua ac sagacitas accessit; qui-
 bus adolescentia præsiidiis destituta, nec penetrare
 rerum sacrarum caliginem, nec explicare nodos, nec
 ambages resolvere valeat. Adeone verum illud,
 quod obijcitis, Adolescentes? Tamen unde tanta
 se prodit in hac eadem ætate vestra ingenii subtili-
 tas ac perspicacia? unde illa, quam in ipsis pueris
 quotidie miramur, sublimioris cujusdam intelligen-
 tiæ vis? Nihil est in unaquaque disciplina tam re-
 conditum, tam abstrusum, quod mentis vestræ acies
 non penetret ac pervadat; nihil tam implexum at-
 que intricatum, quod non dissolvat statim atque ex-
 plicet; nihil tam sublime, tam elatum, quod non per-
 tingat. Sit aliquid modò, quod vestram diligen-
 tiam acuat, spes excitet, titillet ambitionem, vanita-
 ti blandiatur; molliuntur continuò studiorum aspe-
 ritates, resolvuntur tenebræ, difficultates evan-
 scunt. Nihil vos fugit, nihil prætervolat. Eloquen-
 tiæ vim artificiûmque persequitis; Poeticæ delicias,
 amœnitates, elegantiasque æmulamini; Philosopho-
 rum tricas argutiâsque solvitis; Verbo dicam, in re-
 bus quibusque difficillimis tam acutum ipsi sæpè,
 quàm Magistri vestri cernitis; cur in iis, quæ ad Re-
 ligionem, pietatem, Sanctitatêque pertinent, quas
 ad assequendas plûs una docilitas mentis, quâlibet
 ingenii facultate profit, imperitiam causamini?

Hæc

Hæc enim habet commoda scientia Salutis, Adolescentes, ut non tam ex labore nostro, quam ex Spiritus Sancti illustratione dependeat. Vidimus sæpè literarum rudes pueros ac puellas sub illius Magistri disciplina adedè profecisse, ut peritissimis etiam doctoribus invidiam facerent. Quæ ex illo nimirum fonte hauriuntur lumina uberioribus multò, mihi credite, melioribusque radiis mentem illustrant, quam quæ ex longo studio multoque librorum usu proveniunt. Ac licèt cœlestis illius doctrinæ lucem nemini volenti Deus non impertiat; tamen in erudiendis rudioribus ita se amat plerumque, ut, dum abstrusiora /mysteriorum suorum arcana prudentibus plùs æquò ac sapientibus abscondit, parvulis eadem, reductis, ut sic loquar, velis revelet penitus atque communicet.

Nihil ergo est, Adolescentes, in via Domini tam altum, tam sublime, quod faceßere negotium ætati vestræ possit, si modò benè affectâ voluntate ad capeßendam cœlestem doctrinam accesseritis. Quòd si arcanos informantis vos ad supernam sapientiam Dei motus pernoscere, videretur vobis aliquando nimis operosum; neque tum carebitis iis, qui se Dei interpretes ac vicarios exhibeant, vestramque in divinis rebus novitatem adjuvent.

At enim non fert vestra hæc ætas egregia illa virtutum exempla, quæ passim à viris Sanctitate conspicuis edita legimus. Neque etiam existimate, Adolescentes, vel novis ejusmodi insolitisque facinoribus rationem sanctitatis totam contineri; vel neminem Sanctorum extitisse, quin, tritam cæterorum hominum vestigiis viam prætergressus, inusitatum quemdam vivendi morem tenuerit. Suis est vita communis & in medio posita ad eminentissimam Sanctitatem instructa præfidiis, neque minùs obivium est quotidianis vitæ, quam ducitis, exercitatio-
nibus

nibus, quàm ipsis Apostolici muneris laboribus summum virtutis fastigium adipisci.

Deus ille, quem nos colimus, rerum omnium dominus atque arbiter, & obsequii nostri minimè indigens hoc satis contentus est, si nos ardentissimo suæ charitatis igne succensos, & perpetuo sibi placendi desiderio inflammatos habeat. Quid igitur prohibet, quò minùs hoc incitati studio ad peragenda ea, quæ sunt officii vestri, singulis in rebus accedatis? In tenui quidem labor, at nec tenuis tamen fructus, nec leve Sanctitatis incrementum. Ad Studium eundum est? Hoc animo studete, non ut primas inter socios feratis eruditionis atque doctrinæ partes; verùm ut divinæ voluntati diligentiam à vobis inter studendum exigenti morem geratis. Præstanda in Scholis attentio, exhibendâ modestia est? hoc facite, non demerendi vobis eos, quorum sub disciplina adolescentis, sed captandæ ipsius Dei benevolentiae gratiâ, quem actionum vestrarum speculatorem perpetuum ac munificum largitorem agnoscitis. Ad sistendum rebus divinis, solitis pietatis officiis vacandum est; Illuc pèrgite, non quia mos est ille consuetudòque collegii, sed quia vel offert se fruendum per orationem Deus, vel per Sacramentorum communionem possidendum.

Hæc instituti ratio sanctissimos illos Juvenes, Bercios, Rufinos, Ubaldinos, quorum vitas habetis in manibus, ad summum Sanctitatis apicem ac gloriæ fastigium extulit. Ferventissimis illi divini amoris incensâ ardoribus nihil vel cogitabant, vel loquebantur, vel agebant, quod summæ Dei gloriæ desiderium non inspirâsset. Hæc erat veluti formula, cujus ex præscripto vitam morésque componebant; hæc regula, cujus ad amissim singulos animi corporisque motus dirigebant; hic scopus; in quem perpetuò collimabant, hic finis, hic terminus, quem respiciebant, quò ferebantur, quò contendebant. Hæc ipsos

ipfos divinæ gloriæ æmulatio sollicitabat domi, comitabatur foris, stimulabat in templo, inter studendum acuebat, & in ipsis animi oblectamentis suavissimâ quâdam voluptate perfundebat. Noverunt illi quidem, quàm leve, quàm exile, quàm nullius momenti esset, quod agebant; & tenuitatis suæ conscii se se in conspectu divinæ majestatis, ut par est, deprimebant. Tamen quod erat illud cùmque, tam sedulò faciebant; ut, si majora quædam ac difficiliora in Dei laudem atque obsequium præstandi occasio incidisset, id se eadem animi alacritate suscepturos fuisse satis ostenderent. Iterum atque iterum à vobis peto, Adolescentes, quid in morâ est, ne virtutis isthæc exempla vobis imitanda proponatis? quid prohibet, quominùs tenuia illa quidem atque obvia, sed egregiè ad Sanctitatem assequendam comparata vitæ communis officia, certo, quod fecerunt illi, lucro apponatis?

Sed quid ego hic elevare ac deprimere video ea, quæ in usu etiam quotidiano exercentur à vobis, quasi vel levioris apud Deum momenti forent, vel præstantior quædam esset Sanctitatis obtinendæ via. Dicamus, quod res est; nihil pænè video, quod esse Deo possit acceptius, quàm quod singulis propè diebus facitis; si modò eo, quo par est studio atque affectu præstetur. Liceat enim verò ponere vobis ante oculos, quàm laudandis, quàm sanctis vita hæc vestra institutis traducatur. Agite; ubi tandem gentium in tam lætâ, tamque numerosâ Juventute & moderatior vivendi forma, & disciplina constantior? ubi in florentissima nobilitate aut docilitas major, aut illustrior modestia, aut suavitas morum amabilior? Quo demum in Lycæo uberius florent Literarum studia, & optima custos innocentie diligentia fervet acriùs? Jam verò quæ pars Christianæ pietatis vos præterit? quàm frequens apud vos Sacramentorum, Orationis, divini verbi pi-
rùmque

rúmque librorum usus? Nec in ipsis virtutibus sublimioribus quidquam est tam altum, tam difficile, tam perfectum, in quo plerique vestrum rudes atque imperiti videri possint. Sunt qui jacere pauperum ad pedes, sordes abluere, ministrare mensis, & vilissima quæque charitatis atque demissionis Christianæ obire ministeria non erubescant. Sunt qui defraudantes genium scholasticos inopes suis impensis alant, & in studiis sustentent. Sunt qui detentos in carcere amicè visitent ac consolentur. Sunt qui subtractam ludo oblectamentisque pecuniam ad eorum casas, quos egestas dura & verecundus pudor enecat, eò lubentiùs deferant, quòd miserorum vitæ consulunt & pudori. Alios videas, ubi sacra Dominici corporis Hostia adoranda proponitur, in perpetuis quasi excubiis sibi invicem succedere; alios solidas identidem hebdomadas in contemplandis rebus divinis conterere; alios abjectis, quas mundus offerebat, splendidioris ac mollioris vitæ illecebris, totos se divino obsequio mancipare. His atque aliis, quæ mirari satis non possumus, quid est vel ad promerendam divinam benevolentiam potentius, vel ad capeffendam Sanctitatem efficacius?

Quanquam video, quid in mora sit, & pleròsque vestrum ab insistendâ virtutis etiam severioris semitâ deterreat, aut deterrere aliquando possit. Nemo ferè est è vobis, quem insitus quidam boni rectique amor, liberalis educatio, ipsa virtutis amabilitas & incitatiores aspirantis gratiæ stimuli ad saniora non flecterent, nisi malus pudor & humanarum rationum momenta conceptam bonæ seminis vim omnem partim in ipso ortu suffocarent, partim enatam feliciter & jam luxuriantem corrumpere. Optandum quidem illud foret, ut conspirantibus omnes animis virtutem colerent, aut certè in aliis triumphantem mirarentur! Verùm super-
vacanea

vacanea illa vota sunt. Est hæc virtutis indoles, miserabile fatum melius dixerim, ut nequiorum hominum jocus ac cavillationibus obnoxia semper extiterit. Atque genus est illud oppugnationis, adversus quam Spiritus sanctus præmonendum diligenter putavit unumquemque vestrum, dum sacris in Litteris admonet; *Eccli. 2. Fili accedens ad servitutem Dei... prepara animam tuam ad tentationem.* Frustra sis igitur, quisquis futurum confidis, ut virtutis viam ingressus adversarium neminem experire.

Tamen hæccine Christianum Adolescentem ab obsequio divino revocent, & currentem ultrò per sanctitatis semitas remorentur? At durum est, perulantis Juventutis impeus ac ludibria sustinere: durum est hujusmodi hominum proscindi sibilis, explodi conviciis, & amarissimis confici salibus: durum est perpetuum stare contra improbitatem innocentiae patronum, Dei pugilem, censorem vitiorum & quotidianum libidinis objurgatorem! Durum est, inquis, Adolescens Christiane? Ecquis erit ergo Christianæ fortitudini locus, nisi quid molestum identidem, atque asperum inter militandum Deo occurrerit? Quibus argumentis cupidum te & amantem Dei evinces, si nihil unquam ipsius causâ viriliter sustuleris? Quo demum pacto futurum speras, ut te Christus olim agnoscat suum, huic si cultum & obsequium exhibere nunc erubueris? Quid hoc dicemus esse, aut quo nomine genus illud contumeliæ, quam inferimus Deo, designabimus? Agitur causa Principis, amicus vocatur in discrimen, vir probus malevolis hominum linguis proscinditur; turpe ducimus silere in his rerum adjunctis, facinus indignum exclamamus, quantum in nobis est, ulciscimur. Deus peccatorum flagitiis quotidie laceffitur, irridetur, contumeliâ afficitur, nobis ipsis irritandus, provocandus proponitur:

B

Inte-

Interim segnes, ignavi, residues conticescimus, & quod pejus ac detestabilius est, malo pudore victi Deum abnegamus turpiter & ejuramus!

An ergo pudere quemquam debeat, ô Deus, debitæ tibi servitutis? & quibus nihil honorificum magis esse possit, quàm tibi præstare obsequium, an deceat in eodem deferendo meticulosos videri? Nemo est hominum, quantum est, qui vivunt, quem conditionis illius, quam semel amplexus sit, aut pudeat, aut, quæ ad illam pertineant, pigeat exercere. Christiani sumus, Christum lustralibus Baptismi fontibus abluti induimus, Christiano nomine gloriamur; & tamen, cùm videri tales oportet, quales sumus, cùm tueri Christi jura, cùm re factisque spectatam fidem facere necesse est; tunc Christianos esse nos obliviscimur, aut etiam erubescimus! Et hoc Christus patiens ferat? non aliud exigat à nobis obsequii & amoris monimentum? vestrum ipsorum judicium, vestra existimatio sit. Si quem, Adolescens Christiane, nactus esses ejusmodi, qui præsentem quidem blandiretur, fausta precaretur omnia, totùmque se ad quosvis periculorum casus devoveret. At roderet absentem interea, maledictis oneraret, proderet, execraretur; eùmne tu amicum, an non perfidum potius ac proditorem æstimabis? Te verò qualem arbitrer, qui piorum quidem in consortio positus cultorem te veri Numinis, pietatis amantem, Religionis defensorem ultrò profiteris; deprehensus autem inter impiorum improborumque quisquillas eandem tueri personam non sustines? Tu pius, tu religiosus audias; dum pietatem ac Religionem haberi impunè ludibrio patieris? dum nebulonum jocis ac cavillationibus applaudes? dum terriculis inanibus ab accessu Sacramentorum abstinerebis? dum ipsum verecundi piique adolescentis nomen perhorresces? denique dum inter dissolutos non dissolutum, inter impios non im-

im-

impium, inter flagitiosos non flagitiosum, inter impudentes impudentem non esse subpudebit? Erras, erras, mihi crede; larvatos ejusmodi ac personatos cultores Christus abjicit. *Qui me erubuerit & meus sermones, inquit ipse, hunc filius hominis erubescet, cum venerit in Majestate sua.* Luc. 9.

Restat hæc una propulsanda excusatio, quæ à juventutis levitate atque inconstantia proficiscitur. Est enim, inquit, ætatis illius indoles, ut, cum amatum quidlibet relinquere pernix sit quàm maxime, tantò faciliùs à rigidiore virtutis cultu deficiat, quantò majus ejusdem olim profitendæ desiderium exhibuerit. Quid ergo adolescentem juvet ita materare se studio exercendæ virtutis, cuius pœnitere ipsum non ita multò pòst futurum sit? Quæ tandem vox illa est? quàm à divinis humanisque testimoniis aliena! Nam quid in sacris literis aut in communi hominum sermone plenius confirmatum ac consignatum; quàm eam esse hominis conditionem, ut ab ea, quam juvenis ingressus sit vitæ semitâ, etiam in senectute non defleat? bonum esse illi si ab adolescentiâ jugum Domini portaverit; magnum haberi quiddam vel à teneris virtuti assuescere; Adolescentum mores testæ cujusdam instar videri posse, quæ liquoris illius, quo semel imbuta recens fuerit, odorem diu retineat; ceream quidem & in vitium flecti facilè ætatem illam esse, at docilem tamen tenacemque recti; quod recentibus adhuc animis commissum sit, haud dubitandos suis temporibus fructus afferre?

Sed esto: sit illa miseræ juventutis infirmitas; ut in suscepta virtutis exercitatione stare diu non soleat; non habeat illa satis roboris, ut contra vitiorum illecebras, perniciosam exempli vim, ætèrnam prævæ consuetudinis rettare possit; pœniteat illam brevi disciplinæ severioris, & liberioris vitæ licentiam tantò impensius confectetur, quantò alienum

magis ab ea instituti morem coluerat. Tamen remitteret annis procedentibus ille fervor ætatis; languescet paulatim impetus animi consecrantis prava, & quæ juvenum mentes fascinant, suis etiam voluptatum lenociniis fastidium adhærescet. Tunc si fuerit olim adolescentia liberaliter educata, si bonis erudita moribus, si piis, sanctisque traducta institutis; tunc, inquam, velut bona fementis, quam exortæ infelices herbæ suffocârunt, arescentibus illis postmodum, aut diligenti manu radicitus avulsis, pullulat denudè atque efflorescit, aut sicut ignis cineri doloso aliquantis per suppositus succenditur facilè atque inflammatur; sic pietatis ardor, qui nascentibus ac profundentibus se se cupiditatibus deferbuerat: integritatis studium, quod elanguerat, virtutis exercitatio, quæ exoleverat, exactio demum juventutis tempore, effervesceat, suscitatur, invalescit.

Atque hæc sunt, quæ peractam in pietatis studio virtutumque exercitatione adolescentiam præsidia consequuntur; quibus reliquâ deinceps vitâ carere eos necesse est, qui ipsa ætatis teneræ primordia meris, ne quid pejus dicam, nugis contriverunt. Abstineo pluribus, Adolescentes; & quoniam tam multis æqualium vestrorum exemplis, & ipsâ præjudiciorum, quæ circumferri solent adversus Sanctitatem, confutatione liquet, nihil esse, quod ab ingredienda Sanctitatis semitâ retardare vos debeat; facite, ut Dominico præcepto magnâ alacritate deinceps obsecuti, tandem aliquando sancti sitis.

